

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

VLAAMSE OVERHEID

Omgeving

[C – 2021/32378]

9 AUGUSTUS 2021. — Besluit van het afdelingshoofd Bodembeheer tot het vaststellen van gronden gelegen in Willebroek als site 'Voormalige papierfabriek en omgeving in Willebroek'**Rechtsgrond(en)**

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Bodemdecreet van 27 oktober 2006, artikel 23, 37, 42, 156 en artikelen 140 tot en met 145.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

De OVAM heeft een beleid uitgewerkt dat een site die bestaat uit meerdere (potentieel) verontreinigde gronden, deze gronden overeenkomstig artikel 140 van het Bodemdecreet kunnen worden vastgesteld als site om een integrale aanpak van de bodemverontreiniging te kunnen realiseren.

In het Bodemdecreet werd in artikel 156 bepaald dat in geval van een vrijstelling van de onderzoeksplicht, vermeld in artikel 31, § 1, de OVAM kan beslissen om ambtshalve een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren of de grond op te nemen in een site met het oog op de uitvoering van een siteonderzoek.

Conform artikelen 37 en 42 van het Bodemdecreet kan de OVAM te allen tijde overgaan tot het ambtshalve uitvoeren van een oriënterend of een beschrijvend bodemonderzoek.

Sertius nv voerde een verkennend bodemonderzoek uit op de terreinen van de voormalige papierfabriek De Naeyer en omgeving in Willebroek. Het rapport heeft als titel 'Samenvattend overzicht bijkomend verkennend bodemonderzoek PFAS, Willebroek, Projectnummer SOL18110275' en dateert van 19 juli 2021. Dit bodemonderzoek stelt een bodemverontreiniging vast op het voormalige fabrieksterrein, maar ook in de omgeving. De bodemverontreiniging moet verder onderzocht en afgeperkt worden. Het fabrieksterrein en de omgeving worden opgesplitst in zones. Het fabrieksterrein is zone F. De zones waar ook mogelijk een bodemverontreiniging voorkomt en die in dit sitebesluit worden opgenomen zijn zone H – Heindonksesteenweg, zone K – Kebbinglei en zone O – Oostvaardijk.

Een integrale aanpak voor deze percelen is aangewezen, gelet op de vastgestelde bodemverontreiniging in de verschillende zones. Het is derhalve aangewezen om een site vast te stellen voor deze percelen.

Een integrale aanpak van de bodemverontreiniging voor de bovenvermelde gronden is aangewezen omwille van milieutechnische redenen, meer bepaald dat met het oog op een efficiënte aanpak en een goede risico-evaluatie het aangewezen is om alle potentieel verontreinigde gronden op te nemen in één overkoepelend bodemonderzoek per zone.

Een integrale aanpak van de bodemverontreiniging via sitevaststelling is ook noodzakelijk omwille van administratieve en communicatie-informatieve redenen, meer bepaald dat de gebruikers en eigenaars van de percelen gezamenlijk en gelijktijdig geïnformeerd worden over de verschillende fasen van het onderzoek en over de ernst van de verontreiniging.

Conform artikel 142 van het Bodemdecreet wordt een siteonderzoek uitgevoerd op een site om de bodemverontreiniging of potentiële bodemverontreiniging afkomstig van de bodemverontreinigende activiteiten waarvoor de site is vastgesteld in kaart te brengen en om de ernst ervan vast te stellen. Een siteonderzoek voldoet aan de doelstellingen van een oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek voor de bodemverontreinigende activiteiten waarvoor de site is vastgesteld. Een siteonderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige conform de standaardprocedure, vermeld in artikel 44, tweede lid, voor de bodemverontreinigende activiteit waarvoor de site is vastgesteld. Bij gebrek aan een dergelijke standaardprocedure wordt het siteonderzoek uitgevoerd volgens een code van goede praktijk.

Een siteonderzoek geeft meer duidelijkheid over de omvang van de bodemverontreiniging in het vaste deel van de aarde en in het grondwater, over de oorsprong van de bodemverontreiniging, over de mogelijkheid tot verspreiding van de bodemverontreiniging, over de ernst van de bodemverontreiniging, over het gevaar op blootstelling van de bodemverontreiniging voor mensen, planten en dieren en grond- en oppervlaktewateren over de prognose van de spontane evolutie van de bodemverontreiniging in de toekomst.

De geselecteerde gronden gelegen in Willebroek worden vastgesteld als de site 'Voormalige papierfabriek en omgeving in Willebroek' waarvan de lijst van de gronden per zone terug te vinden zijn in bijlage.

Conform artikel 141 heeft de vaststelling als site van rechtswege tot gevolg dat de OVAM een siteonderzoek uitvoert. Per zone wordt een afzonderlijk siteonderzoek uitgevoerd. De siteonderzoeken worden uitgevoerd binnen de termijn die in het besluit is bepaald.

De siteonderzoeken spitsten zich enkel toe op de (potentiële) historische bodemverontreiniging vastgesteld in het verkennend bodemonderzoek 'Samenvattend overzicht bijkomend verkennend bodemonderzoek PFAS, Willebroek, Projectnummer SOL18110275' dd. 19 juli 2021, uitgevoerd door Sertius nv. De bepalingen van dit besluit hebben geen betrekking op eventuele andere risico- inrichtingen zoals bedoeld in artikel 6 van het Bodemdecreet of andere activiteiten of inrichtingen die de bodem kunnen verontreinigen. Hiervoor gelden, bij overdracht van gronden, de bepalingen van artikel 29 tot en met 30 en 101 tot en met 117 van het Bodemdecreet onverkort.

De voormalige activiteiten van de papierfabriek werden grotendeels vóór 1995 uitgevoerd. Alle locaties zijn hoofdzakelijk in eigendom van particulieren. Redelijkerwijs kan verondersteld worden dat de huidige eigenaars niet betrokken waren bij de toenmalige activiteiten en zij de potentiële historische bodemverontreiniging dus niet zelf veroorzaakten.

Conform artikel 145 van het Bodemdecreet kan de OVAM voor de overdracht van de risicogronden die deel uitmaken van de site vrijstelling verlenen van de onderzoeksplicht vermeld in artikel 29, 30 en 102, §1. Artikel 102, §1 van het Bodemdecreet bepaalt dat risicogronden slechts kunnen worden overgedragen als er vooraf een oriënterend bodemonderzoek wordt uitgevoerd. Dat oriënterend bodemonderzoek moet overeenkomstig artikel 29, 30 en 102, §2 van het Bodemdecreet uitgevoerd worden op initiatief en op kosten van de overdrager of de gemandateerde voor de overdracht van de risicoground. Het siteonderzoek zal voldoen aan de voorwaarden van een oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek. Het zou onredelijk zijn de eigenaars van de gronden gelegen binnen deze site die hun grond wensen over te dragen gedurende de uitvoering van het siteonderzoek, zelf een oriënterend bodemonderzoek te laten uitvoeren. De OVAM verleent overeenkomstig artikel 145, tweede lid, vrijstelling van de onderzoeksplicht, vermeld in artikel 29, 30 en 102 van het Bodemdecreet en in afwachting van de beslissing over de aard en de aanwezigheid van een bodemverontreiniging, mogen gronden overgedragen worden zonder voorafgaand oriënterend bodemonderzoek voor de historische bodemverontreiniging die verband houdt met de historische activiteiten. Als de OVAM in de periode vóór het siteonderzoek en tijdens de uitvoering van het siteonderzoek alsnog vaststelt dat de eigenaar niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 31, §3 van het Bodemdecreet en de OVAM de eigenaar hier schriftelijk op gewezen heeft, dan vervalt de vrijstelling van de onderzoeksplicht, vermeld in artikel 102, §1 van het Bodemdecreet.

Conform artikel 23 van het Bodemdecreet kan de OVAM op basis van het dossier van de grond oordelen of de eigenaar, exploitant of gebruiker van de grond cumulatief voldoet aan de voorwaarden opgenomen in artikel 23 van het Bodemdecreet en bijgevolg niet verplicht is om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren. De OVAM is, op basis van de huidige gegevens van de verschillende gronden behorende tot de site, van oordeel dat op basis van artikel 23 van het Bodemdecreet vrijstelling verleend kan worden aan de eigenaars en gebruikers van de gronden die behoren tot de site 'Voormalige papierfabriek en omgeving in Willebroek'. Als de OVAM naar aanleiding van de uitvoering van het siteonderzoek in één van de zones zou vaststellen dat één of meerdere eigenaars of gebruikers toch niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 23, zal de OVAM deze eigenaars of gebruikers overeenkomstig artikel 22 van het Bodemdecreet op hun saneringsplicht wijzen.

Als de OVAM van rechtswege of ambtshalve optreedt, verhaalt zij in toepassing van artikel 160 van het Bodemdecreet de kosten op de persoon die aansprakelijk is conform artikel 16 of 25.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- het besluit van de administrateur-generaal van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij van 22 juli 2019 tot regeling van de delegatie van handtekening aan sommige personeelsleden van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij;
- het besluit van de administrateur-generaal van 20 oktober 2020 over de tijdelijke toewijzing van sommige delegatie van handtekening aan sommige personeelsleden van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, artikel 12;

HET AFDELINGSHOOFD BODEMBEHEER VAN DE OVAM BESLUIT:

HOOFDSTUK I. — *Vaststelling site*

Artikel 1. Er wordt een site 'Voormalige papierfabriek en omgeving in Willebroek' vastgesteld voor de gronden opgenomen in de lijst van bijlage 1.

HOOFDSTUK II. — *Uitvoering van het siteonderzoek door de OVAM*

Art. 2. De OVAM voert overeenkomstig artikel 141 van het Bodemdecreet voor elke zone een afzonderlijk siteonderzoek uit voor de gronden opgenomen in de site 'Voormalige papierfabriek en omgeving in Willebroek' voor de (potentiële) historische bodemverontreiniging de (potentiële) historische bodemverontreiniging vastgesteld in het verkennend bodemonderzoek 'Samenvattend overzicht bijkomend verkennend bodemonderzoek PFAS, Willebroek, Projectnummer SOL18110275' dd. 19 juli 2021, uitgevoerd door Sertius nv, opgelijst in bijlage 1. De siteonderzoeken worden uitgevoerd binnen de 12 maanden na de bekendmaking van de vaststelling van de site in het Belgisch staatsblad.

HOOFDSTUK III. — *Vrijstelling saneringsplicht*

Art. 3. Op basis van de beschikbare gegevens van de gronden opgenomen in dit sitebesluit is de OVAM van oordeel dat, voor wat betreft de site 'Voormalige papierfabriek en omgeving in Willebroek', de eigenaars, exploitanten en gebruikers van deze gronden voldoen aan de voorwaarden opgenomen in artikel 23 van het Bodemdecreet.

Bijgevolg worden de eigenaars, exploitanten en gebruikers vrijgesteld van de verplichting om tot bodemsanering over te gaan voor de mogelijke historische bodemverontreiniging die tot stand kwam door de voormalige activiteiten op de gronden opgenomen in dit sitebesluit.

Art. 4. Als de OVAM naar aanleiding van de uitvoering van één van de siteonderzoeken op basis van een nieuw element vaststelt dat één of meerdere eigenaars of gebruikers niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 23, kan de OVAM deze eigenaars of gebruikers alsnog verplichten om te voldoen aan de bepalingen van de artikels 19 tot en met 23 en 102 tot en met 118.

HOOFDSTUK IV. — *Vrijstelling onderzoeksplicht en overdracht van grond*

Art. 5. De OVAM verleent overeenkomstig artikel 145, tweede lid, van het Bodemdecreet in geval van overdracht van een tot de site behorende grond en in afwachting van de siteonderzoeken, de vrijstelling van de onderzoeksplicht vermeld in artikel 102, §1 van het Bodemdecreet, voor zover er geen andere risico-inrichtingen voorkomen of voorkwamen dan de voormalige historische activiteiten van de papierfabriek en de activiteiten die leidden tot de

(potentiële) historische bodemverontreiniging vastgesteld in het verkennend bodemonderzoek 'Samenvattend overzicht bijkomend verkennend bodemonderzoek PFAS, Willebroek, Projectnummer SOL18110275' dd. 19 juli 2021, uitgevoerd door Sertius nv.

In afwijking van het eerste lid, vervalt de vrijstelling van de onderzoeksplicht, vermeld in artikel 102, §1 van het Bodemdecreet als de OVAM in de periode vóór de siteonderzoeken en tijdens de uitvoering van de siteonderzoeken alsnog vaststelt dat de eigenaar niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 31,§3 van het Bodemdecreet en de OVAM de eigenaar hier schriftelijk op gewezen heeft.

Gelet op artikel 3 van dit besluit, kunnen de gronden opgenomen in deze site overgedragen worden zonder voorafgaande bodemsanering uit te voeren voor de (potentieel) historische bodemverontreiniging die verband houdt met de voormalige historische activiteiten, voor zover er geen andere risico-inrichtingen voorkomen of voorkwamen en er geen andere bodemverontreinigingen werden vastgesteld dan de (potentiële) historische bodemverontreiniging vastgesteld in het verkennend bodemonderzoek 'Samenvattend overzicht bijkomend verkennend bodemonderzoek PFAS, Willebroek, Projectnummer SOL18110275' dd. 19 juli 2021, uitgevoerd door Sertius nv.

Art. 6. De OVAM zal in toepassing van artikel 160 van het Bodemdecreet de kosten verhalen op de persoon die aansprakelijk is conform artikel 16 of 25.

HOOFDSTUK V. — *Inwerkingtredingsbepaling*

Art. 7. Dit besluit treedt in werking op de datum van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Mechelen, 9 augustus 2021.

Voor Ann Cuyckens,
afdelingshoofd Bodembeheer van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij,
CHRISTINE VAN TRICHT,
INGENIEUR
